

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

OSAVUOSIKATSAUKSEN RAPORTOINTI 1-6/2026

Osavuositarkastus raportoidaan jatkossa Kuntamaiseman järjestelmässä.

Tekstiosassa kerrotaan:

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella
2. Poikkeamat talousarvion toteutumisesta (tapahtumat, ei lukupoikkeamat)
3. Esitetään ennuste tilikauden toteutumisesta tulosaluetasolla.

Enää ei ole tarvetta kertoa erikseen talouden toteutumisesta, sillä ne näkyvät suoraan Kuntamaisemassa.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut 1000 €	TA 2026	MUUTOS	MTA 2026	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2026	TP 2025
Toimintatuotot	3 569		3 463	1 600	-1 863	46,2 %	3 463	3 348
Myyntituotot	1 708	-174	1 534	727	-807	47,4 %	1 534	1 486
Maksutuotot	913	67	981	510	-470	52,0 %	981	975
Tuet ja avustukset	877		877	330	-547	37,6 %	877	825
Muut toimintatuotot	71		71	33	-38	46,7 %	71	63
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintakulut	-60 873	1 022	-59 852	-31 192	28 660	52,1 %	-59 973	-57 410
Henkilöstökulut	-31 610	576	-31 034	-17 076	13 957	55,0 %	-31 363	-29 570
Palvelujen ostot	-11 248	120	-11 128	-5 167	5 961	46,4 %	-10 945	-10 220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 076	97	-978	-560	418	57,3 %	-972	-960
Avustukset	-2 663	210	-2 453	-1 314	1 139	53,5 %	-2 453	-2 252
Muut toimintakulut	-14 276	18	-14 259	-7 075	7 184	49,6 %	-14 239	-14 408
Toimintakate	-57 304	1 022	-56 389	-29 592	26 797	52,5 %	-56 510	-54 061
Vuosikate	-57 304	1 022	-56 389	-29 592	26 797	52,5 %	-56 510	-54 061
Poistot ja arvonalentumiset	-97		-97	-41	56	41,9 %	-97	-335
Poistot ja arvonal.	-97		-97	-41	56	41,9 %	-97	-335
Tilikauden tulos	-57 401	915	-56 486	-29 633	26 853	52,5 %	-56 607	-54 397
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-57 401		-56 486	-29 633	26 853	52,5 %	-56 607	-54 397

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella toimii kaksi lautakuntaa. Sivistyslautakunta ohjaa palvelutuotannossa palvelualueen hallintoa, varhaiskasvatus- ja opetuspalveluita. Hyvinvointilautakunta ohjaa palvelutuotannossa elinikäisen oppimisen palveluita sekä nuoriso-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella edistetään tasa-arvoisesti kuntalaisten varhaiskasvatusta, opetusta, sivistystä, osaamista, vapaa-aikaa ja hyvinvointia. Palvelut on tuotettu asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Palvelualueen kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet on johdettu kunnan hyvinvointisuunnitelmasta. Keskeisimmät tavoitteet ja niihin liittyvät palvelualueen toimenpiteet on esitetty erillisessä liitteessä sekä tulosalueiden palvelusuunnitelmissa.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat**Sivistyksen yhteiset**

Sivistyksen yhteisten tulosalueella on ohjattu palvelualueen vuoden 2027 talousarvion valmistelua. Palvelualueen tulosalueet tekivät henkilöstön budjetoinnin ja oman tulosalueensa ehdotuksen käytettävissä olevista määrärahoista, josta koostui sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen kehysbudjetti vuodelle 2027. Kunnanhallitus edellytti kaikilta palvelualueilta kehysbudjetoinnin raamin pienentämistä ja sivistysjohtaja teki teknisen muutoksen 0,8 milj. euron pienennyksestä yhdessä talousosaston kanssa palvelualueen kehysbudjettiin. Talousarvion valmistelun rinnalla tarkasteltiin hyvinvointilautakunnan ja sivistyslautakunnan 24.3.2026 seminaarin pohjalta vuoden 2027 talousarviotavoitteita ja koko kuntastrategian tavoitteiden terävöittämistä lopulle strategiakaudelle.

Opetuspalvelut

Ehnroosin koulun tarveselvitys palautui kunnanhallituksesta täydennettäväksi kesäkuussa 2026.

Opetuspalvelut on valmistellut täydennykset yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa. Täydennykset liittyvät erityisesti monialaisen tuen järjestämiseen, tarvittaviin tilaratkaisuihin sekä 1.8.2026 voimaan tulleen lakimuutoksen vaikutuksiin opetuksen järjestämisessä. Päivitettyä tarveselvitystä käsitellään teknisessä lautakunnassa 25.8.2026.

Pidennettyä oppivelvollisuutta koskeva lainsäädäntömuutos tuli voimaan 1.8.2026. Voimassa olevat päätökset tarkistetaan uuden lainsäädännön mukaisiksi 31.8.2026 mennessä. Jatkossa pidennetyn oppivelvollisuuden perusteena on oppilaan vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite.

Vesiturvallisuuden edistäminen jatkuu hankerahoituksella toteutettavina vesiturvallisuusoppitunteina kaikille 5.-luokkalaisille elo-syyskuun aikana. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton asiantuntija toteuttaa opetusta lähivesistöjen yhteydessä toiminnallisina rastitehtävinä aidossa ympäristössä.

Opetussuunnitelman kehittämistä vahvistetaan palkkaamalla hankerahoituksella kaksi hankekoordinaattoria. Heidän tehtävänä on edistää liikunnallisen elämäntavan, suomi toisena kielenä - opetuksen sekä valmistavan opetuksen uusien opetussuunnitelmakirjausten toimeenpanoa ja toimintatapojen kehittämistä kunnassa.

Tekoälyn hyödyntämistä opetuksessa laajennetaan osana opetuksen kehittämistä. Opettajille ja oppilaille on hankittu aiempaa laajemmat lisenssit, jotka parantavat myös käytön tietosuojaa ja tietoturvaa. VESO-koulutuksissa henkilöstö perehtyi toimintaympäristön muutoksiin ja tekoälyn pedagogiseen hyödyntämiseen. Koulutuksia jatketaan syksyn aikana kahdella kohdennetulla käyttökoulutuksella.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut ovat edistäneet strategisten tavoitteiden toteuttamista suunnitellusti. Leikin toteuttamisen itsearviointi on tehty Valssi laadunarvioityökalun avulla ja päiväkodit ovat tehneet kehittämissuunnitelmat tuleville vuosille. Tilikauden toteuman ennustaminen on haastavaa Anttilan päiväkodin osalta, lisäkuluja ovat aiheuttaneet Anttilan Ratamorakennuksen tyhjentäminen. Heikkilän päiväkodista kohdistuu lisäkuluja varhaiskasvatukseen, kuten kalusteiden ja materiaalien hankintaa. Toisaalta yksityisen hoidon tuen ja kuntalisän osalta rahaa tulee säästymään tulevina kvartaaleina.

Päiväkotien hygieniakäytäntöihin ja sairauspoissaoloihin huomion kiinnittäminen on onnistunut, sillä lyhytaikaisia sairauspoissaoloja oli 63 päivää vähemmän keväällä 2026 kuin edellisenä vuotena samaan aikaan.

Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointi -tulosalue

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen talous näyttää toteutuvan osavuosisikatsaus II/2026:n perusteella talousarvion mukaisesti.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin vuositavoitteet etenivät suunnitellusti. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa. Suunnitelman toimeenpano on käynnistynyt.

Nuorisopalvelut järjestivät keväällä kulttuuripalveluiden kanssa alle 18-vuotiaille suunnatun taide- ja kulttuuritapahtuman sekä osallistui nuorisovaltuuston kanssa Mitä Ihmettä -tapahtumaan. Nuorisotyötä toteutettiin jalkautuen tapahtumissa, keskustassa ja lähikunnissa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kesäkuussa järjestettiin toimintaa keskustassa, Sälinkäällä ja Nummisissa kouluvalmentajien ja -mentoreiden kanssa. Harrastusryhmätoimintaa kehitettiin etsivän nuorisotyön ja Mäntsälän lautapeli Genesis ry:n kanssa.

Kulttuuripalveluja tarkastellaan syksyllä 2026 kokonaisuutena yli hallintorajojen, mikä tukee yhtenäistä palvelurakennetta ja strategista ohjausta.

Harrastustoimintaa kehitettiin toteuttamalla harrastustoivekysely esikoululaisille sekä 1.–8.-luokkalaisille, valmistelemalla lukuvuoden 2026–2027 toimintaa kilpailutusten kautta sekä vahvistamalla yhteistyötä koulujen kanssa. Toiminta on kasvanut merkittävästi edellisvuosista, ja hankerahoitus on käytetty täysimääräisesti suunnitelman mukaisesti. Uudelle toimintakaudelle myönnetyn avustuksen turvin käynnistettiin määräaikaisen harrastustoimintaa koordinoivan nuorisiohjaajan rekrytointi.

Liikuntapalvelujen toiminta ja osallistujamäärät ovat kasvaneet edellisvuodesta, ja erityisesti liikuntaneuvonnan sekä kuntosaliohjauksen kysyntä on lisääntynyt merkittävästi. Kurssi- ja tapahtumatoiminta on tavoittanut laajasti eri kohderyhmiä, ja liikuntatilojen käyttöaste on ollut hyvä.

Kansalaisopiston toiminta kasvoi edellisvuoteen verrattuna: netto-opiskelijoita oli 1 345 (+188) ja toteutuneita kursseja oli 128 (+4). Kansalaisopisto sai maahanmuuttajien suomen kielen opetuksen valtionavustuksen kaudelle 2026–2027.

Kirjaston tarveselvitys on valmistumassa, ja se etenee lautakuntien ja vaikuttamistoimielimille esittelyyn syyskuussa.

Valotapahtuman 2026 valmistelu on käynnissä.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Seniorityössä yksilötyön tarve on vähentynyt, ja toimintaa on painotettu aiempaa enemmän uusiin ryhmämuotoisiin palveluihin.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin alueella on aloittanut 1.8.2026 vakinainen toimistosihteeri. Toimistosihteerityön palkkarahat siirretään tässä osavuosisikatsauksessa 1.9.2026 alkaen sivistyksen ja hyvinvoinnin yhteiset –tulosalueelta elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueelle.

Kirkes-yhteistyön avulla Koha-pääkäyttäjyys on järjestetty asiantuntijapalveluiden ostona, ja suunniteltu 30 000 euron määräraha on on siirretty asiantuntijapalveluihin.

Talousarviomuutokset

Osavuosisikatsauksen 2/2026 yhteydessä sivistyslautakunnalle esitetään seuraava talousarvio- tai määrärahamuutos:

- Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueelle siirretään 18 000 euroa hyte-työhön ja samansuuruinen määrärahan vähennys tehdään sivistyksen yhteiset tulosalueen henkilöstömenoista.

Tulosalueiden nostamia talouden kohtia seurataan.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin yhteiset								
1000 €	TA 2026	MUUTOS	MTA 2026	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2026	TP 2025
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-397		-397	-228	169	57,4 %	-389	-518
Toimintakate	-397		-397	-228	169	57,4 %	-389	-518
Opetuspalvelut								
1000 €	TA 2026	MUUTOS	MTA 2026	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2026	TP 2025
Toimintatuotot	2 225	-113	2 112	954	-1 158	45,2 %	2 112	2 012
Toimintakulut	-37 948	566	-37 382	-19 148	18 234	51,2 %	-37 424	-35 971
Toimintakate	-35 723	453	-35 270	-18 194	17 075	51,6 %	-35 311	-33 959
Varhaiskasvatuspalvelut								
1000 €	TA 2026	MUUTOS	MTA 2026	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2026	TP 2025
Toimintatuotot	692	67	760	383	-377	50,4 %	760	756
Toimintakulut	-18 245	413	-17 831	-9 484	8 347	53,2 %	-17 905	-16 999
Toimintakate	-17 552	481	-17 072	-9 102	7 970	53,3 %	-17 145	-16 243
Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin palvelut								
1000 €	TA 2026	MUUTOS	MTA 2026	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2026	TP 2025
Toimintatuotot	652	-61	591	263	-328	44,5 %	591	580
Toimintakulut	-4 283	42	-4 241	-2 331	1 910	55,0 %	-4 255	-3 921
Toimintakate	-3 632	-19	-3 650	-2 068	1 582	56,7 %	-3 665	-3 341

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Investoinnit

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2026	TA muutokset 2025	TA muutosten jälkeen	Toteuma 31.6.2026	Poikkeama	Ennuste
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta							
Irtain omaisuus							
Tilojen kalustaminen							
Opetussuunnitelman mukainen kalustaminen	Menot	-25 000		-25 000		-25 000	-25 000
Opetusvälineistön uudistaminen		-30 000		-30 000		-30 000	-30 000
Monitoimitalon kuntosali, painoharjoittelulaitteet		-60 000		-60 000		-60 000	-60 000
Kansalaisopiston opetuskaluston uusiminen		-15 000		-15 000	-8 020	-6 980	-15 000
Aineeton käyttöomaisuus							
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä	Menot	-130 000		-130 000	-8 020	-121 980	-130 000
	Tulot						
N	Netto	-130 000		-130 000	-8 020	-121 980	-130 000

Oheisessa taulukossa esitetään sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen investointien toteumat 30.6.2026 tilanteessa.

Vapaa-aikapalveluissa kuntosalilaitteiden hankinnan kilpailutus on valmis, päätös tehty, laitteet tilattu ja laitteiden toimitus ja asennus sovittu elokuulle.

Kansalaisopiston opetusvälineiden hankinnat on pääosin tehty.